

Kolozsvári Hírlap

FÜGGETLEN NAPILAP.

Megjelenik mindennap.

Ára 2 fillér.

Főszerkesztő:

Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő:

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 17. sz.

Számonkérőszék.

— A pap bűne. —

Kolozsvár, 1904. febr. 3.

Egy pap, a tiszteletet és bizalmat parancsoló reverenda védelme alatt bűnös szándékkal behatolt egy boldog család körébe. Feldulta a szentélyt, megrabolta a hitvesi becsületet. Vétkezett mint ember, vétkezett mint pap, isten szolgája. Megrendítő, borzalmas bűnhődésében ott látjuk Isten ujját, sujtoló karát, de példaadásként bűnhődnie kell neki emberi törvények szerint is, hogy ne csak a tulvilági életben, de már e földön elnyerje megérdemelt méltó büntetését gaztettének.

Mi tudjuk, ismerjük a szegyénteljes botrány szereplőit és nem is a papért, de a tisztas iparos család iránt való tekintetből hallgatjuk el, azon határozott kívánsággal, hogy a reverendát megbecstelenített, isten ígéje hirdetésére méltatlan, az egyházat magát mélyen kompromitáló, becsületrablót számonkérőszék elé vigyék. Megszámadotassák, szigorúan büntessék példaadásul azoknak a számtalan sokaknak, a kik a reverenda bő köntösébe oly rutul visszaélnek a bennük vetett bizalommal, az irántuk érzett tisztelettel.

Ostort ragadjon kezébe a petyhüdt társadalom felrázatva egy ilyen szörnyű eseten és kimélet nélkül fossza meg az egyházi méltóságtól az arra érdemtelenekeket.

Mert hiszen édes istenem hova jutunk, ha nemcsak az erkölcstelen élvhajhászoktól, aszfalt betyároktól, de már magától a papjainktól is félténünk kell aszonyainkat, leányainkat, családi boldogságunkat, házi szentélyünket. Hisz ez egyenlő lenne már a végromlással, a tisztesség, a becsület megsemmisülésével.

De ne engedje maga az egyház méltóságát a nép előtt lesülyeszteni, ne engedje, hogy a papi tallárra érdemteleneke nimbuszától megfosszák, mert jaj az egyháznak, az embereknek, ha a hitben vetett bizalom megrendül.

A milyen kristály tiszta a hit, olyan kristály tiszta legyen annak hirdetője, hogy bennük nem ellenséget, nem gonosz szándéku élvhajhászt, de barátot, atyát, testvért, oktatót, lelki nemesítőt lássanak az emberek.

A buza közé vegyült konkolyt mindaddig pusztítani kell fáradhatatlan energiával, míg meg nem tisztul, míg gaz nélküli nem lesz.

Ugy legyen!

(Civis.)

A kolozsvári tőkepenzések a kisiparosok ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, febr. 3.

„A kinek sok van, többet akar“ mondja a közmondás. Emiatt a kevésbé szerencsések nem is panaszkodhatnak. Ám de a mikor azt látjuk és tapasztaljuk, hogy a pénzsovárság egyeseket annyira elragad, hogy eszközöket nem válogatva, nem nézve semmit és senkit, sok szegényember megkárosítása által akár minél jobban rászolgálni a közmondás igazságára, akkor a sajtónak nemes kötelessége becsületes fegyverével a kicsinyek védelmére, szembeszállni a fényes sárga csikók imádoival.

Kolozsvárt a közel multban két olyan cég indított actiót a kisiparosoknak anélkül is fekete kenyertől való megfosztására, a kik a kisiparosok filléreiből esznek puha, lágy tehér cipőt. Igaz ugyan koncedáljuk, törvényes alapon, a törvény község határain belül, de ne fedjék el, ha a törvény védi is eljárásukat, nem védi azt meg az embereknél, kik lélekkel, szívvel bírnak.

Boskovics József fűszeráru nagykereskedő, nyomda tulajdonos, sónagy-árus, zsák és porlyva kikölesző intézete s szesz és pálinka nagyárus legutóbb monopolizálván magának a kolozsvári fegyencz ipart s rabélelmezési vállalattal szaporítva már meglevő számtalan üzletét, főként a szegény kefekötő mesterek konkurenseiv szegődött. Azon ipar nem tűzőnek t. i., a mely ma már amugy is csak egy napról a másnapra él. Ezek a szegény emberek nagy adót fizetnek, alkalmazottakat tartanak helypénzt s a jó-ég tudja még mit nem fizetnek, míg Boskovics József ur ugyszólván alig fizet valamit a kefeáruk előállításáért és így természetesen a szegény embereket kenyér kereséskül fosztja meg. A kefések most az iparkamarához és a communiáshoz fordultak segítségért, a rabipari productum korlátozására.

Az asztalos iparosoknak is majdnem hasonló konkurenstük támadt. Ugyszólván vagy on nélkül telepedett itt le Grünfeld H. jelenleg deszka nagykereskedő. A helyi asztalosok felvirágoztatták üzletét. Ma gazdag ember, s a kik gazdaggá tették, most azok megrontására egy üzletvezető beállításával konkurenst üzletet rendezett be, érzékeny kárt okozva a szegény kis embereknek.

A kik nem számoltak a jövővel, a mikor az 1884. évi ipartörvény tervezete elkészülésebe befolytak, ma láthatják a szomorú következményt, melyet e törvény vonz maga után.

A mi ipartörvényünket nem az iparosoknak, de a tőkepenzéseknek csinálták, a mi ipartörvényünk nem védője, de ellensége a kisiparosoknak, mint e két esetből is kiviláglik. S ezeken a mai viszonyokon radikálisan csak egy új ipartörvény segíthet, a melyet a kamarának és ipartestületnek erőlyesen szorgalmazniok kell.

Bizony-bizony ideje volna már végre a kisiparosokra is gondolni. A tőkepenzések gondoskodás nélkül se eheznek.

Egy főherczegnő és főhadnagy.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 2.

Koburg Lujza herczegnő és Mattasich Géza volt főhadnagy szerelmi regényéből érdekes részleteket közöl most egy newyorki lap, a miket maga Mattasich főhadnagy bocsátott rendelkezésére sajtó alatt levő könyvéből. E szerint a főhadnagy a bécsi Praterban látta meg először a herczegnőt s kilencz hónapig majd minden nap találkoztak a nélkül, hogy egyszer is beszéltek volna egymással.

Később aztán mégis megismerkedtek Abbáziában s a herczegnő, a ki viszonzta az ő szerelmét, felkérte, hogy legyen az ő lovaglómestere. Ettől fogva kezdődik bizalmas viszonyuk, mely Koburg Fülöp herczegnek fülébe jutván, báró Fejérváry miniszterrel és Wurbrand gróffal 1898 febr. havában provokálta őt.

Háromszori golyóváltásban s utána kardpárbajba állapodtak meg. A párbajt febr. 19-ön vívták; a főhadnagy kimélte a herczeg s a kardpárbajban is csak akkor vágta meg, a mikor egyik segédje a fülébe sugta, hogy vágj végig rajta! Kezén sebesítette meg a herczeg s a párbaj szerencsés lefolyásáról táviratban értesítette az Abbáziában üdülő herczegnőt a ki válaszában azt mondta, hogy ez életének legboldogabb születésnapja. Ezután történt a herczegnő leányának eljegyzése.

A főhadnagy Lujza herczegnővel és Függer grófnéval Londonba utazott, majd a váltóbotrány kipattanása után mostoha apjának Lobort kastélyába vitte a herczegnőt. Koburg herczeg ügyvédje nagy összeg pénzt kínált neki, ha végleg szakít a herczegnővel s mikor ő ezt visszautasította Zágrábban a herczegnővel együtt elfogták s ő a börtönbe, a herczegnő tébolydába került.

Negyedfél év mulva kiszabadult a főhadnagy, pénzt szerzett s Koswigba ment, hogy titkon találkozhasson a herczegnővel. Harmadnap végre az erdő tisztásán találkoztak, ismét beszélhettek s a feketébe öltözött herczegnő egy fához támaszkodva — zokogva sóhajtott: Mégis van Isten! De csak ez egyszer találkoztak, mert a titkos rendőrök sarkába voltak s a gyógyintézet igazgatója az ő figyelmeztetésükre megtiltotta a herczegnőnek, hogy addig kikocsizzék, míg Mattasich ott lesz.

A főhadnagy tehát elutazott s most megjelenő könyvének az a célja, hogy a világ figyelmét a herczegnőre terelje s annak rzabadulását kieszközölhesse.

Büntanyák leleplezése.

— A miről a rendőrség nem akar tudni. —

Kolozsvár, 1904. febr. 3.

A rendőrség élénk figyelemmel kíséri, ha egy szatócs a köteles zárórát 60 másodperczzel tullepi, ha egy bus magyar e'kur-jantja magát rögvést ott terem, ha számnélkül kerékpározik valaki, bekísérik, és még sok-sok minden olyan kicsinyes dolgokat vizsgál a tudós szemével, a mi se nem árt, se nem használ. De a közvagyon, a közbiztonság és első sorban a közérdekek ellen történő kihágásokat azt nem látja meg, főleg nem az utóbbit.

Pedig mint a dudva burjánzik az erkölcsstelenség városunkban. A régi kincses Kolozsvár még ezt az egyetlen kincsét sem tudta megtartani, megvédeni.

Az egész országban híres Kolozsvár erről a rossz híreről és ha talán tulzottak is többé-kevésbé az erkölcsstelenségéről terjesztett mende-mondák, de sajnos alapjában igazak.

Annyi titkos bűntanya, erkölcsstelenség fertője mint nálunk, sehol de sehol nincs, a főváros kivételével, mint nálunk és a legelőtelendőbb, hogy a rendőrség mindezekről tud, s még is hallgat. Csöndes, mint a sir. Félti az urakat, kik esetleg kompromitálva lennének.

Mi nem vagyunk a rendőrség véleményén, mi nem a hallgatást tüztük ki e lap programjával, hanem tudatában hivatásunknak, büntetni a bűnt, elismerni az erényt, legyen a vétkes bár nagy ur, vagy egyszerű kis ember és fordítva az utóbbi.

Nyíltan hívjuk hát fel a rendőrséget, felelet várva radikális intézkedésével az erkölcsstelenség terjesztői, a bűntanyák leleplezésével, a kosaras asszonyok kiirtásával.

Várjuk a rendőrség intézkedéseit a Csipkés, Bsa-sai, Sörház, Petőfi, Malom, Kőfalsori titkos bűntanyák leleplezésére, hol az erkölcsstelenség orgiákat ül.

Szemmel tartjuk a rendőrséget, hogy fog ezen a meghatározott utcákban levő bűntanyák elnyomatására tenni valamit.

A felmentett gyilkos férj.

Saját tudósítónktól.

Kolozsvár, febr. 3.

A házasságnak valóságos vértanuja volt Bianco Domenico, a turini temető sírásója, a ki fölött feleséggyilkosság miatt a minap ítéltkezett a turini esküdttörvényszék.

A számalomra méltó ember hat év előtt feleségül vette a 24 éves Simoni Peppinát. Az asszony azonban nagyon rossz feleségnek bizonyult. A férjét uton-utfélen megcsalta, keserves keresetét elpazarolta s mit sem törődött négy gyermekével. A jámbor férj gyermekei miatt sokáig tűrte életpárjának gonoszságait. mindent megbocsájtott neki, csak arra kérte unos-untalan, hogy viselje gondját a gyermekeknek.

Egy napon aztán végképp elhagyta türelme s bekövetkezett a katasztrófa. A borzalmas jelenetet maga a vádlott férfi az esküdtek előtt így adta elő:

„Reggel felkeltem, hogy adjon tejet a gyermekeknek, a kiknek hosszabb idő óta száraz kenyeret adott. Tudtam, hogy e miatt eszekedni fog s a kicsinyeket, nehogy szem-

tanui legyenek a jelenetnek, kiküldöttem a szobából.

Azután kijelentettem a feleségemnek, hogy türehtelen viselkedése miatt megteszem a szükséges lépéseket a törvényes elváltásra. Azt válaszolta, hogy hiába, ő nem megy el tőlem még akkor sem, ha börtönbe viszik.

A további szövtetés során elmondta, hogy előtte való napon milyen pompásan mulatott valahol. Erre egy kötelet ragadtam s így kiáltottam rá:

— Megérdemled, hogy megfojtsalak!

Az asszony vállat vont. Vértó szívvel beszéltem ezután a lelkére szemére vettem minden bűnét, gonoszságát. Ő azonban czinikusan így felelt:

— Miért is izgatod magad a gyermekek miatt, akikhez tulajdonképen semmi közöd, mert nem is te vagy az apjuk!

Ekkor elsötétült előttem a világ, megragadtam a torkát s addig szoritottam, míg élet volt benne.

Mikor a vádlott előadását befejezte, ájultan összeesett. Amint lassan magához tért, a hallgatóság részéről zúgó taps tört felé. Az esküdttörvényszék a sokat szenvedett férjet felmentette, mivel a gyilkosságot beszámíthatatlan állapotban követte el. Blancot azonnal szabadlábra bocsátották.

EJJELI POSTA.

Budapest, febr. 2.

Felmentett gyilkos. Szabadkáról jelentik, hogy az esküdtek hétfőn feltűnést keltő felmentő ítéletet hozott gyilkossági ügyben. Balogh János a múlt év őszén Szerém községben megölte István nevű fiát egy bal-tával. Fia éveken át kegyetlenül bánt a szü-leivel és anyja halálának is ő volt az oka. Ezért apja egyszer kileste és alvás közbe egy ütessel agyonverte. Az esküdtszék verdiktje felmentő volt.

Herczegnő a vádlottak padján. A Majna melletti Frankfurtról jelentik: A büntetőkamara előtt most egy olyan bűnpör tárgyalását kezdték meg, a mely a vádlott személye miatt szenzációt kelt. A vádlott Isenburg-Budingen Alexandra herczegnő, a legutolsó szász választófejedelem unokája, a kit több kereskedő kárára elkövetett csalással és sikkasztással vádolnak. A herczegnő, a ki most negyven éves, már két év előtt csödbe került és azok a manipulációk, a melyek miatt most a büntető bíróság elé állították, a csödeljárás folyamán derültek ki. Első férje unokafivére Isenburg herczeg volt, a kitől elvált és báró Tagenhardt vagyontalan udvari hivatalnokhoz ment nőül. Ezt a házasságát, dacára annak, hogy hat gyermek származott belőle, szintén felbontotta, de anyagilag már akkor tönkrement, adósságot kezdett csinálni és a mikor hitele kimerült, szélhámosságra adta magát.

Az oravica sikkasztás. Reiser Hugó oravica m. kir. adótárnok és Szabó Mózes ellenőr évek hosszú során át nagylábon éltek, erejükön túl költek. Reiser nyáron fürdőhelyeken tartózkodott családjával s fényesen berendezett lakása volt. Szabó pedig sokat lumpolt. A múlt évben aztán egyszerre vége lett a jó módnak. Áprilisban 100.000 koronánál nagyobb összegű hiányt konstataltak. Ebből időközben megtérült annyi, hogy a mostani hiány 72.000 korona, a mi az államra nézve elveszett; mert mindkettő szegény ember. A fehértemplomi kir. törvényszék most tárgyalta a bűnyüveget két napon át és a több enyhítő körülmény figyelembe vételével Riesert és Szabót 3 és fél évi fegyházra ítélte.

Titkos fegyvergyár egy magyar községben. Bavaniste községben meglepő felfedezést tett a rendőrség. A községben szocziális lázongás volt és ezért katonaság szállotta meg, a csendőrség pedig buzgón kutatott a kolompok után. Most a főbűnösnek, Sztankovics Milánnak a háza került sorra a kutatásban, a melynek eredménye az, hogy a házban valóságos fegyvertár, benne százötven revolvert találtak. Külföldre följegyzésből kiderült, hogy fegyveres fölkelést terveztek a szocziálisták. Sztankovicsot és vele együtt a többi vezért elfogták.

Agyontaposta a feleségét. Mohalán hétfőn reggel borzasztó gyilkosság történt. Egy Dáfta Márton nevű kézműves részegen vetődött haza s mikor a felesége szemrehányásokkal fogadta, a földre teperte a szerencsétlen asszonyt s nehéz csizmaival addig taposott rajta, amíg meghalt. Két órával később találták meg a szörnyen megcsontított holttestet, melynek valamennyi bordája össze volt törve s a gyilkos mellette aludt. Mikor elfogták, semmire sem emlékezett.

A Dreyfus-pör revíziója. A Soir értesülése szerint Baudoin főügyésznek a Dreyfus-ügyben tett jelentése hatvánál több hamisítást mutat ki, amely az igazság elnyomását célozta. Ezek a hamisítások megannyi bűntettet alkotnak s a büntetőtanács dolga lesz megállapítani, hogy kinek érdekében történtek a hamisítások és kifizetett érték. Így például Henri ismeretes hamisítását biteles okmányként vezették be a hadügyminiszterium könyveibe és ki is fizették.

HIREK.

— **Olvasóinkhoz.** Szerkesztőségi hivatalos órák: d. e. fél 10-től fél 1-ig, délután: fél 4-től éjjel 2 óráig. Mely időben minden ügyben felvilágosítást és utbaigazítást ad a szerkesztőség s felvesz panaszokat a lap számára.

— **Egy kolozsvári pap bűnös szorolme.** Ilyen című tegnapi cikkünk város szerte nagy feltűnést keltett, minthogy a mende-mondák után mi megerősítettük a botrány tényleges megtörténtét. Ujabb értesülésünk szerint ma már ugy a pap, mint a szerencsétlen nő jobban van. A botrány szomorú hőse a férj, a pap ellen házasságtörés címén pert indit, felesége ellen pedig beadja a válókeresetet, mihelyt kissé feledésbe megy a nagy port felvert botrányos eset.

— **Gazdasszonyok panasza.** Nagy az elkeseredettség a kolozsvári gazdasszonyok körében. Ugyanis a piaci rémdrágaság mellett nem juthatnak friss és jó háztartási cikkekhez, mivel Nagyváradról valami asszony minden hetivásárra leutazik hozzánk és itt összevásárolja az élelmi cikkeket, s nekünk Kolozsváriaknak az marad, a mi nem kell a nagyvárad kerékdőzőnek. Bizony-bizony kel-lene valamelyes szigorú rendelkezéseket tenni ez irányban, mert az mégis csak botrányos dolog, hogy drága pénzen még tisztességes élelmi cikket se kaphassunk. Tessék megvédeni a magánfogyasztók érdekeit a táncsnak.

— **Közgyűlés.** Tegnap tartotta a közhasznú szövetkezet évi közgyűlését. A gyűlésen a szövetkezet számos tagja vett részt. Az eredményt, a mely szép sikert mutatott, egyhangulag vették tudomásul. Egyben 2000 koronát szavaztak meg kolozsvári jótékonyági célokra.

— **A „Polgári kör“ alakulása.** A „Polgári kör“ megalakítására kiküldött előkészítő bizottság csütörtökön délután 4 órakor a „Kolozsvári Hírlap“ szerkesztőségében Kossuth Lajos utca 17. sz. a. gyűlést tart, melyen meghatározzák az alakuló közgyűlés napjait.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni,
 hogy

Wesselényi Miklós-u. 12-ik szám a.

üzletemet

megnagyobbítva, nagyban és kicsinyben,
 liszt, fűszer és tűzifát

== következő olcsó árakban árusítom. ==

Árjegyzék:

Liszt:

0 számú liszt	1 kgr. 14 kr.
1 " "	1 kgr. 13 1/2 kr.
3 " "	1 kgr. 13 kr.
5 " "	1 kgr. 12 1/2 kr.
6 " "	1 kgr. 12 kr.

Zsák vételnél 30 kr. árengedmény. 5 kiló lisztvételnél
 élesztő adatik!

Fűszer:

1 kgr. darabos cukor	frt —39.
1 kgr. kocka cukor	frt —40.
1 kgr. legf. Ceylon kávé	frt 2.—
1 kgr. Cuba kávé	frt 1.80.
1 kgr. gyöngykávé	frt 1.80.
1 kgr. Szantos kávé	frt 1.20.

5 kgr. vételnél 50 krral olcsóbb. A cukor 5 kgr. vételnél 1 krral olcsóbb.

Tűzifa:

1 öl I. bükkfa	frt 11.—
1 öl II. bükkfa	frt 10.—
1 öl usztatott bükkfa	frt 10.—
1 öl hasáb tölgyfa	frt 10.—
1 öl gömbölyű vegyes fa	frt 9.—

Mázhoz szállítva 1 frttal drágább. Fentti minőségű
 tűzifák wagononként is kaphatók megfelelő árked-
 vezményen.

Felapritott tűzifa: 1 mm. vételnél 85 kr., 5 mm.-nál
 80 kr., 10 mm.-nál 75 kr.

Ismét elárúsítóknak és nagyobb vételnél megfe-
 lelő árkedvezmény.

Növény-zsir eladás! Minden ezen szak-
 mába vágó és itt
 fel nem sorolható cikkek a legolcsóbban itten be-
 szerezhetők. Próbá bevásárlást kérve

kiváló tisztelettel

Stern József.

Telefon sz. 399.

Erdélyrészt legnagyobb temetkezési intézete.

Gebauer Károly debreczeni érczkoporsó
 és kocsigyáros —

Kolozsvár, Unió-utca.

Elvállal a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
 temetések rendezését, hullaszállítását, bel és kül-
 földre. Koszorúk és koszoru szallagok nagy rak-
 tára. A cégnek Budapesten, Debreczenben és több
 városban vannak nagyszabású, a modern igények-
 nek megfelelő temetkezési intézetei.

A gyászoló közönség figyelmébe ajánlva a
 leghatékonyabb kiszolgálást biztosítva saját gyárt-
 mányaimmal dusan felszerelt temetkezési intéze-
 temet.

Tisztelettel

Gebauer Károly

temetkezési Intézet tulajdonosa
 KOLOZSVÁR.

Braun Mihály

hangszerkészítő

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 18.

Nagy raktár az összes hangszerekben.

Gramophon és gramophon-lemezek kaphatók.

Mérsékelt szolid árak.

Nagy javítóműhely!!

Gecse Lajos

kályhagyáros

Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 7.

A magyar ipar pártolás hazafias moz-
 galma indít arra, hogy a nagyközönséghez
 fordulva, kérem, hogy azon törekvésemben,
 hogy iparágamban gyártmányaimmal ver-
 senyképessé tegyem magam a külfölddel,
 szíves pártfogásukkal támogatni kegyes-
 kedjenek.

Nagy raktáron saját készítésű, a mo-
 dern igényeknek megfelelő kályhák,
 egyszerű és diszes kivitelű

Remélve és kérve szíves pártfogását a
 magyar ipar pártoló közönségnek, vagyok

hazafias tisztelettel

Gecse Lajos

kályhagyáros.

Hirdetéseket

a legolcsóbb árban
 vesz fel a

„Kolozsvári Hirlap“
 kiadóhivatala.

Leltári Olcsó árak.

Valódi szintartó Tenisz és Sporástanell	15 kr.	Férfi ingek R. Chiffonból	87, 93, 1.10 kr.
Kosmánsi mosó Kazan	26, 33, 36 kr.	Öt réttü gallér	12 kr.
Loden posztók	26, 35, 40 kr.	Kézeltő	17, 21 kr.
Valódi Angol ruhakelmék	58, 70, 95, 1.20 kr.	Fegyházban kötött harisnyák	5, 12, 19, 23, 29 kr.
Francia mosó Bársonyok	50, 60, 70 kr.	Trikó alsó ruhák mesés olcsón.	
Valódi mosó Kartonok	19, 13, 15, 19 kr.	Vásznak és schiffonok	12, 15, 23 kr.
Barchetok	9, 13, 16, 19 kr.	Az olcsóságáról közismert	

Teszler Károly

cégnél, Wesselényi Miklós-utca.

Akar hódítani a farsangon?

Szerezze be szükségleteit

Bittó Rezső férfi-divat
 üzletében

és a siker biztos lesz.